

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
27. august 2020

Europa-Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning om effektiv gennemførelse af en frivillig fælles EU-ordning om vurdering af bygningers intelligensparathed (Smart Readiness Indicator)

KOM-nr. foreligger ikke.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 23. juli 2020 fremsat forslag til gennemførelsesforordning om effektiv gennemførelse af en frivillig fælles EU-ordning om vurdering af bygningers intelligensparathed "Smart Readiness Indicator" (ordningen kaldes her efter bygningsindikatoren).

I forslaget til gennemførelsesforordning fastsættes de nærmere rammer for implementering af bygningsindikatoren, herunder at det bliver frivilligt for medlemsstaterne, om de vil anvende bygningsindikatoren, at bygningsindikatoren evt. kan kobles med energimærket, samt at bygningsindikatoren skal kunne testkøres uforpligtende.

Forslaget har en tæt sammenhæng med Kommissions forslag til delegeret forordning om etablering af bygningsindikatoren, som vil blive behandlet i særskilt notat inden for indsigelsesfristen på fire uger efter, at Kommissionen har vedtaget denne.

Da det er frivilligt for medlemsstaterne, om de vil anvende bygningsindikatoren, og da denne beslutning først forventes truffet efter testkørsel af bygningsindikatoren, vurderes forslaget ikke i sig selv at medføre lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen er positiv over for forslaget og lægger vægt på, at det bliver frivilligt for medlemslandene at beslutte, om de vil bringe indikatoren i anvendelse, og at det bliver muligt at testkøre indikatoren forud for denne beslutning. Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

Forslaget er løbende behandlet i EPBD-komitéen, og der er frist den 7. september 2020 for at afgive en positiv eller negativ udtalelse om forslaget via skriftlig komiteprocedure.

2. Baggrund

Som led i udbredelsen af EU's Energiunion blev bygningsdirektivet i 2018 ændret. Det fremgår af ændringsdirektivet¹, at Kommissionen via en delegeret retsakt skal fastsætte metoden og indholdet i en bygningsindikator, og at rammerne for implementering af bygningsindikatoren skal fastsættes via en gennemførelsesretsakt. Selvom de to retsakter er indbyrdes afhængige, er de dog formelt og materielt forskellige, hvorfor de behandles særskilt. Dette notat behandler forslaget til gennemførelsesforordning.

Medlemsstaterne kan senest den 7. september 2020 i EPBD-komitéen afgive en positiv eller negativ udtalelse om forslaget til gennemførelsesforordning. Afstemningen sker via skriftlig procedure, hvilket er et særligt tiltag som følge af den manglende mulighed for fysisk mødedeltagelse pga. COVID-19.

Den formelle behandling af forslaget til gennemførelsesforordning sker efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 5 i Euro-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 182/2011 af 16. februar 2011. Dette betyder, at hvis EPBD-komitéen afgiver en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Hvis komitéen afgiver en negativ udtalelse, eller hvis komitéen ikke afgiver en udtalelse, kan formanden enten forelægge en ændret udgave af udkastet for den samme komité inden for to måneder efter afgivelsen eller forelægge udkastet for appelkomitéen til yderligere drøftelse inden for en måned efter afgivelsen.

Efter vedtagelse vil gennemførelsesforordningen træde i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelse i EU-tidende.

Det er Kommissionens hensigt, at medlemsstaterne skal kunne påbegynde testkørsel af bygningsindikatoren ultimo 2020.

3. Formål og indhold

Formål

I bemærkningerne til ændringen af bygningsdirektivet i 2018 konstaterede Rådet og Kommissionen, at digitaliseringen af energisystemet i EU hurtigt er ved at ændre energilandskabet i EU fra integration af vedvarende energikilder til intelligente net og bygninger, som er klar til installationer med intelligente funktioner. Det blev endvidere bemærket, at der bør gives målrettede incitamenter til at fremme systemer, der er intelligensparate, samt digitale løsninger i det bebyggede miljø, hvilket også vil fremme energieffektivitet.

¹ Jf. artikel 10, stk. 10 og 11, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/844/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne og direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, EU-Tidende 2018, nr. L 156, side 75-91.

For at fremme udbredelsen af intelligensparate bygninger blev det med vedtagelsen af ændringsdirektivet i 2018 besluttet, at Kommissionen skulle fastsætte en bygningsindikator.

Bygningsindikatoren skal være frivillig, og formålet med indikatoren er at måle bygningers evne til at udnytte informations- og kommunikationsteknologi og elektroniske systemer med henblik på at tilpasse driften af bygningerne til beboernes og el-nettets behov. Samtidig skal indikatoren bidrage til at forbedre energieffektiviteten og den samlede ydeevne af bygninger, herunder også indeklima m.v. Bygningsindikatoren skal endvidere øge bygningsejeres og beboeres bevidsthed om værdien af bygningsautomatisering og elektronisk overvågning af tekniske bygningsinstallationer. Endelig skal indikatoren skabe bevidsthed hos om de reelle besparelser som de nye forbedrede funktioner medfører.

Kommissionen angiver, at bygningsindikatoren i sig selv bør kunne medføre en energibesparelse på op til 5% i 2050 (EU-plan).

Indhold

Ifølge forslaget så skal bygningsindikatoren udgøre en fælles, frivillig EU-ordning. Det er frivilligt for medlemsstaterne, om de vil implementere og anvende bygningsindikatoren, men såfremt de gør, så skal den anvendes på den i retsaktens beskrevne måde. Medlemsstaterne kan dog til enhver tid beslutte sig for nationalt at afskaffe bygningsindikatoren igen.

Forslaget fastsætter de nærmere rammer for bygningsindikatorens implementering, og det følger heraf, at medlemsstaterne uforpligtende kan teste bygningsindikatoren forud for beslutningen om, hvorvidt den skal bringes i anvendelse nationalt. Kommissionen skal notificeres forud for påbegyndelse af testfasen, og medlemsstaterne skal afrapportere til Kommissionen om konklusioner fra testfasen. Medlemsstaterne bestemmer selv, hvilke bygninger som skal omfattes af testfasen m.v.

Medlemsstaterne skal endvidere sørge for, at det bliver kvalificerede eller certificerede personer, som udfærdiger bygningsindikatoren, og at kravene til kompetencer er offentligt tilgængelige.

Udfærdigelse af bygningsindikatoren kan kobles med de eksisterende ordninger om udfærdigelse af energimærke, energiattester og inspektion af varme- og klimaanlæg. Bygningsindikatoren kan som udgangspunkt maksimalt gælde i 10 år.

Kommissionen stiller efter forslaget en række ressourcer til rådighed for bygningsejere m.fl., således at de selv kan foretage en vurdering af deres bygningers intelligensparathed. Dette vil dog ikke udgøre en bygningsindikator.

De personer, som udarbejder bygningsindikatoren, skal indrapportere de udarbejdede data til myndighederne, og myndighederne skal årligt rapportere disse data til Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Da forslaget er en gennemførelsesforordning til et allerede vedtaget direktiv, vurderer regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke fastsat regler i Danmark om bygningsindikatorer, men der findes en række certificeringsordninger i Danmark, som fx DGNB, der inkluderer smarte teknologier i vurdering af den enkelte bygning. Disse ordninger vil blive berørt såfremt bygningsindikatoren implementeres i Danmark.

7. Konsekvenser

Da det er frivilligt for medlemsstaterne, om de vil implementere bygningsindikatoren, medfører forslaget ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

8. Høring

Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning har sammen med Kommissionens forslag til delegeret forordning været sendt i fælles høring i perioden 30. juli -6. august 2020 i specialudvalget for Klima-, Energi-, og Forsyningspolitik. Høringssvarene dækker således begge retsakter.

Der er modtaget følgende høringssvar:

Boligselskabernes Landsforening (BL) har telefonisk oplyst, at de meget gerne ser, at såfremt bygningsindikatoren implementeres i Danmark, så bør der være fokus på de økonomiske konsekvenser af ordningen, og den kan med fordel kobles med f.eks. energimærkningsordningen.

EjendomDanmark (ED) finder, at bygningsindikatoren udgør regulering af forhold, som løses bedst på markedsvilkår, hvorfor ED ikke ser noget behov for at implementere bygningsindikatoren i Danmark.

Såfremt regeringen alligevel ønsker at implementere bygningsindikatoren i Danmark, så understreger ED behovet for at gøre dette på frivillig basis jf. den valgfrihed hertil, som bl.a. fremgår af forslaget til den delegerede retsakts art. 6, stk. 3.

Gøres ordningen obligatorisk vil der ifølge ED efter alt at dømme være tale om en meget stor byrde, der efter EDs bedste overbevisning kun vil have en begrænset effekt.

TEKNIQ Arbejdsgiverne (TA) er enige med Kommissionen i, at der er behov for at øge opmærksomheden på, at energistyring og bygningsautomatik giver bygnings-ejerne mulighed for at høste væsentlige energibesparelser og CO₂-reduktioner, og TA bemærker, at det i forbindelse med klimapartnerskabet for bygge- og anlægssek-toren blev beregnet, at der for de danske bygninger er et potentiale for CO₂-reduktion på 0,51 millioner tons CO₂ i 2030 ved at styre energiforbruget intelligently så energi-spild mindskes, og energien kan bruges, når den er grøn, rigelig og billig.

Bygningerne og deres tekniske installationer, herunder ventilationsanlæg, opvarm-ningssystemer og ladeinfrastrukturer, rummer ifølge TA et stort potentiale for at bi-drage med energi- og CO₂ besparelser og er en forudsætning for at lade bygnings-massen levere fleksibilitet til energisystemet og sikre en optimal sektorkobling. Det er endvidere ifølge TA vigtigt, at energiselskaber og de såkaldte aggregatorer bliver tænkt ind, da det i høj grad er disse, der vil kunne høste fordelene ved bygningsindi-katoren.

Ifølge TA er der generelt set et stort potentiale i en intelligent styring af energiforbru-get. I enfamiliehuse og i etageboliger vurderes potentialet for varmebesparelser ved intelligent styring at ligge på ca. 8 %, mens det for Handel & Service vurderes at udgøre 14%. I praksis vil effekten i høj grad afhænge, hvordan styringsteknologierne anvendes. For at opnå de forventede energibesparelser og CO₂-reduktioner er det ifølge TA væsentligt, at intelligente bygningsinstallationer ud over korrekt installering jævnligt serviceres, så det sikres, at installationerne fungerer og anvendes som for-ventet.

TA bemærker endvidere følgende:

- Det er TAs indtryk, at bygningerne i Danmark generelt er udstyret med min-dre bygningsautomatik end bygningerne i mange af vores europæiske na-bolande, og dermed mindre end potentialet tilsiger.
- Da bygningsindikatoren rummer et stort potentiale for at bidrage til den grønne omstilling af energisystemet og bygningsmassen finder TA, at byg-ningsindikatoren bør implementeres i Danmark.
- Den danske oversættelse af "Smart Readiness Indicator" til "bygningsindika-tor" er ikke særligt sigende for værktøjet og dets anvendelse. Derfor anbefa-ler TA, at der udarbejdes en mere sigende titel på værktøjet.
- De største besparelspotentialer for intelligente bygninger ligger i dag i større bygninger, men der ses tendenser i markedet på, at der udvikles bru-gervenlige integrerede systemer, der er målrettet private kunder og dermed bliver relevante for mindre bygninger. Dette er en udvikling som kan have stor betydning for bygningernes rolle i energisystemet, og som derfor bør understøttes. Implementeringen kan derfor som minimum målrettes større

bygninger og gradvist udvides til også at omfatte mindre bygninger i takt med, at erfaringer bliver høstet, og de nødvendige kompetencer hos de relevante konsulenter bliver opbygget.

- Det fremgår af forslagene, at reglerne kan evalueres 1. januar 2026. TA finder, at der bør være krav om, at reglerne skal evalueres, ligesom evalueringen bør gennemføres tidligere, for at kunne foretage justeringer samt styrke grundlaget for at dele erfaringer mellem medlemsstaterne.
- TA finder, at der bør lægges særskilt vægt på, at bygningsindikatoren skal medvirke til øget information om cybersikkerhed og derfor bør indeholde information om dette og om databeskyttelse.
- Ifølge TA vil det være en fordel, at bygningsindikator-mærket integreres med energimærkningsordningen for at reducere bygningsejernes omkostninger til mærkningen. Det er TAs anbefaling, at der fokuseres på konsulenternes kvalifikationer i forhold til bygningsinstallationer (og korrekte indstillinger), samtænkning af de forskellige bygningsautomatikker og cybersikkerhed.
- Det er ifølge TA vigtigt, at bygningsindikatoren får en udformning, så den opleves som relevant for de danske bygningsejere og lejere. Dette mener TA bl.a. kan ske ved med forbillende i bygningernes energimærke at give konkrete anbefalinger til forbedringstiltag, som kan give bygningen en bedre rating.
- Endelig bemærker TA, at det fremgår af annexet til den delegerede retsakt, at det gøres frivilligt at anføre en række informationer om bygningens aktuelle tilstand og eventuelle anbefalinger til, hvordan bygningen gøres mere smart. Denne frivillighed vurderer TA sænker ordningens anvendelighed betydeligt. TA finder således, at anbefalinger – på lige fod med de forslag til forbedringsforslag, som findes i energimærkningen – er et afgørende vigtigt skridt mod at sikre lavere energiforbrug og mindre CO₂ udledning. Herudover giver det mulighed for god forbrugerinformation, særligt hvis det både går på mulige tekniske opgraderinger og anvendelse eller service af de eksisterende bygningsinstallationer. Ifølge TA er det endvidere oplagt, at forslag til forbedring af cybersikkerhed kan indgå i anbefalingerne.

Dansk Industri Byg (DI) bemærker, at der er et stort uudnyttet potentiale ved data-drevet bygningsdrift og ved at samtænke bygningers energiforbrug med forsyningssektoren. Derfor støtter DI etableringen af en fælles EU-ordning om etablering af en bygningsindikator.

DI bemærker endvidere følgende:

- Det fremgår af forslaget, at det er frivilligt for medlemsstaterne, om de nationalt vil bringe bygningsindikatoren i anvendelse, og at det vil blive muligt at foretage en testfase forud for denne beslutning. Det er en tilgang, som DI støtter.
- DI opfordrer til, at Danmark udnytter testfasen for at sikre det bedst mulige udgangspunkt for at implementere bygningsindikatoren.

- DI støtter etablering af en certificeringsordning for bygningsindikatoren, så det skabes en ensartet test og monitorering af bygningers intelligensparathed.
- Ifølge DI skal det være frivilligt for private bygningsejere at søge at få certificeret bygninger i forhold til bygningsindikatoren.
- DI støtter, at der udvikles en dansk version af selvvurderingsværktøjet, der kan give bygningsejere et fingerpeg om deres bygningers intelligensparathed. Selvvurderingsværktøjet skal ligeledes være frivilligt at bruge.
- Endelig opfordrer DI til, at anvendelse af bygningsindikatoren kan tænkes sammen med Danmarks langsigtede renoveringsstrategi for støtte til renovering af bygningsmassen.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører oplyser, at de ikke har bemærkninger til høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af udmeldingerne på møderne i EPBD-komiteén forventes det, at et flertal af medlemslande vil være positive over for det fremlagte forslag til gennemførelsesforordning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positiv i forhold til, at bygningsejere m.fl. får bedre informationer om bygningers egenskaber og funktioner. Regeringen er positiv overfor, at bygningsindikatoren forventes at kunne fremme energieffektivitet, indeklimateklima m.v. Bedre energieffektivitet kan medføre et lavere energiforbrug og dermed en reduktion af CO₂-udledningen fra bygningsmassen, såfremt dennes energiforbrug er fossilt.

Regeringen finder, at de foreslåede implementeringsmæssige rammer er hensigtsmæssige. Ved denne vurdering har regeringen lagt vægt på, at medlemsstaterne ifølge forslaget selv kan beslutte, om de vil bringe indikatoren i anvendelse. Dette har under diskussionerne om bygningsindikatoren i EPBD-komiteén været en prioritet for Danmark. Regeringen er endvidere positiv overfor, at det bliver muligt at testkøre bygningsindikatoren forud for beslutningen, og at bygningsindikatoren kan kobles med f.eks. energimærkningsordningen.

På baggrund af ovenstående agter regeringen at stemme for forslaget til gennemførelsesforordning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.